Irfan A. Omar (ed.), *A Christian View of Islam: Essays on Dialogue by Thomas F. Michel, S.J.* Maryknoll, Faith Meets Faith Series, New York, Orbis Books 2010, xvii + 214 pp., €22,99, ISBN978-1-57075-860-7

De Rooms -katholieke priester en Jezuïet Thomas Michel, heeft hij ruim veertig jaar ervaring met ontmoetingen tussen christenen en moslims. Hij woonde dertig jaar lang in Indonesië, maakte grondig studie van de islam, was verantwoordelijk voor het Azie-bureau van de Pauselijke Raad voor de interreligieuze dialoog, secretaris voor de interreligieuze dialoog van de Jezuïeten en van het Bureau voor Oecumenische en Interreligieuze zaken van de Aziatische bisschoppenconferentie. Zijn werk is gericht op het bouwen van bruggen tussen christenen en moslims om te komen tot dienstbaarheid en vreedzaam samenleven. Hij geeft expliciet uiting aan zijn Rooms -katholieke geloofsovertuiging, maar heeft tegelijkertijd diep respect voor de overtuiging van anderen. De artikelen in deze bundel weerspiegelen die houding en getuigen van brede ervaring en grondige kennis van de islam. De samensteller heeft ze ingedeeld in drie secties: de interreligieuze dialoog (het ontmoeten van de 'ander'), de dialoog tussen christenen en moslims (vergelijkende perspectieven) en een christelijke visie op de islam. Ze beslaan een grote diversiteit aan onderwerpen, van een christelijke katholieke visie op dialoog, het ontwikkelen van een dialoogcultuur, islamitische benaderingen van dialoog, de overeenkomsten en verschillen tussen christelijke en islamitische visies op bevrijding, ecologie, vergeving en vrede. Interessant zijn vooral de artikelen over christelijk en islamitisch fundamentalisme, over zeventiende-eeuwse Jezuïtische beschrijvingen van de islam en over de verhouding van islam en terrorisme.

De titel van het boek is enigszins misleidend, want het gaat in de meeste artikelen niet zozeer om een christelijke visie op de islam,als wel om een Rooms-katholiek christelijke visie op de verhouding tussen christenen en moslims. De ondertitel geeft dat beter weer. Michel betoont zich soms eenvoudigweg een christelijke islamoloog die probeert de essentie van de islam zo goed mogelijk te beschrijven. Zijn (theologische) visie op de islam klinkt hoogstens tussen de regels door en wordt door hem niet verder onderbouwd of verantwoord. Hij beroept zich vaak op een soort (veronderstelde) gemeenschappelijke Rooms-katholieke visie op de islam en andere religies. Toch is Michels benadering verfrissend. Hij schrijft niet alleen over de islam, maar in samenspraak met moslims, en geeft veel voorbeelden van samenwerking en goede verstandhouding tussen moslims en christenen. Die verhalen zijn in het westen veel minder bekend dan de conflicten. Zijn beschrijving van christelijk fundamentalisme is naar mijn smaak te stereotyp: alsof iedereen die grote waarde hecht aan de uniciteit van Christus fundamentalist is. Ook vraag ik me af of zijn interpretatie van het islamitisch fundamentalisme wel recht doet aan de islam. Het lijkt alsof Michel wil zeggen dat een cultuur van dialoog alleen kan onstaan door te erkennen dat christendom en islam vergelijkbare expressies zijn van het geloof in de ene God. Dat betwijfel ik. Is het alleen mogelijk te komen tot een cultuur van dialoog als beiden de scherpe kantjes van hun eigen interpretaties afvijlen? Die vraag lijkt me cruciaal voor de toekomst van de relaties tussen moslims en christenen.

Bernhard J.G. Reitsma, Amsterdam